رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

رِسَالَتَانِ مُوجَزَتَانِ فِي الزَّكَاةِ وَالصِّيَامِ | بوسني | bosanski

Dvije sažete poslanice o zekatu i postu

Autor: Uvaženi šejh
Abdulaziz ibn Abdullah ibn Baz
(Allah mu se smilovao)

ⓒ جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات ، ١٤٤٨هـ

بن باز ، عبدالعزيز
رسالتان موجزتان في الزكاة والصيام - بوسني. / عبدالعزيز بن باز ؛ جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات - ط١. -. الرياض ، ١٤٤٨هـ

٣١ ص ؛ ..سم

رقم الإيداع: ١٤٤٨/٧٩٦٠
ردمك: ٦-٦٤٤-٥١٧-٦٠٣-٩٧٨

رِسَالَتَانِ مُوجَزَتَانِ فِي الزَّكَاةِ وَالصِّيَامِ

Dvije sažete poslanice o zekatu i postu

سَمَاحَةُ الشَّيْخ

عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ

رَحِمَهُ اللَّهُ

Autor: Uvaženi šejh
Abdulaziz ibn Abdullah ibn Baz
(Allah mu se smilovao)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Dvije sažete poslanice o zekatu i postu

Prva poslanica

Važna istraživanja o propisima zekata.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog.

Hvala Allahu Jedinom, i neka su salavat i selam na posljednjeg Vjerovjesnika, njegovu porodicu i ashabe. A zatim:

Povod pisanja ovog teksta jeste savjet i podsjećanje na obavezu davanja zekata, koju su mnogi muslimani olahko shvatili te ga ne daju na propisani način, i pored njegove velike važnosti i činjenice da predstavlja jedan od pet temelja islama bez kojih se njegova građevina ne može održati, shodno riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem:

«بُنِيَ الإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ البَيْتِ».

"Islam se temelji na pet principa: šehadetu (svjedočenju) da nema istinskog boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata, postu ramazana i

obavljanju hadža."[1] Muttefekun alejhi.

Propisivanje zekata muslimanima predstavlja jednu od najistaknutijih ljepota islama i njegove brige o stanju svojih sljedbenika, zbog brojnih koristi zekata i prijeke potrebe siromašnih muslimana za njim.

Jedna od koristi zekata jeste i učvršćivanje veze i ljubavi između bogatih i siromaha, jer je dušama urođeno da vole onoga ko im čini dobro.

Također, jedna od koristi zekata jeste i čišćenje i oplemenjivanje duše, te njeno udaljavanje od ružnih svojstava, kao što su gramzivost i škrtost. U plemenitom Kur'anu ukazuje se na ovo značenje, kada Uzvišeni Allah kaže:

﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِم بِهَا...﴾

"Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš..."

(Et-Tevbe, 103).

Korist zekata ogleda se i u navikavanju muslimana na svojstva poput darežljivosti i plemenitosti, te na samilost prema ljudima koji su u nekoj potrebi.

Isto tako, među koristi davanja zekata spada i stjecanje bereketa (blagoslova), povećanja i nadoknade od Allaha. O tome Uzvišeni Allah kaže:

---

[1] Hadis bilježe Buhari, br. 8, i Muslim, br. 16.

﴿...وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُۥ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ﴾

"Šta god vi udijelite, On će to nadoknaditi, On najbolje opskrbljuje." (Sebe', 39). Prenosi se od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u ispravnom hadisu da Allah kaže:

«يَا ابْنَ آدَمَ أَنْفِقْ نُنْفِقْ عَلَيْكَ...».

"O sine Ademov, udjeljuj, pa ćemo i Mi tebi udjeljivati..."[1] Pored navedenih, postoje i mnoge druge koristi davanja zekata.

Izrečena je žestoka prijetnja onome ko škrtari u pogledu zekata ili ko bude nemaran pri njegovom izdvajanju. Uzvišeni Allah kaže:

﴿...وَٱلَّذِينَ يَكْنِزُونَ ٱلذَّهَبَ وَٱلْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِى نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ ۖ هَٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَكْنِزُونَ﴿٣٥﴾﴾

"Onima koji zlato i srebro gomilaju i ne troše ga na Allahovu putu – navijesti bolnu patnju.

Na Dan kad se ono u vatri džehennemskoj bude usijalo, pa se njime čela njihova i slabine njihove i leđa njihova budu žigosala. 'Ovo je ono što ste za sebe zgrtali, iskusite zato kaznu za ono što ste gomilali!'" (Et-Tevba, 34–35). Svaki imetak na koji se ne daje zekat predstavlja blago kojim će

[1] Hadis bilježi Muslim, br. 993.

njegov posjednik biti mučen na Sudnjem danu, kao što na to ukazuje vjerodostojni hadis od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u kojem je rekao:

«مَا مِنْ صَاحِبِ ذَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ القِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ؛ فَأُحْمِيَ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ، فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ وَجَبِينُهُ وَظَهْرُهُ كُلَّمَا بَرَدَتْ أُعِيدَتْ لَهُ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ العِبَادِ، فَيُرَى سَبِيلَهُ: إِمَّا إِلَى الجَنَّةِ، وَإِمَّا إِلَى النَّارِ».

"Nema posjednika zlata i srebra koji ne izvršava obavezu na njih, a da mu na Sudnjem danu neće biti pripremljene ploče od vatre; koje će se usijati od vreline u džehennemskoj vatri, pa će se na njima pržiti njegov bok, njegovo čelo i njegova leđa. Kad god se ohlade, vratit će se u prijašnje stanje, u danu koji traje pedeset hiljada godina, sve dok se ne završi suđenje Božijim robovima, pa će mu se pokazati njegov put: ili ka Džennetu, ili ka Džehennemu."[1]

Potom je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo vlasnika deva, krava i ovaca koji ne izdvaja zekat na njih, i obavijestio da će njima biti kažnjen na Sudnjem danu.

Vjerodostojno se prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

[1] Hadis bilježi Muslim, br. 987.

«مَنْ آتَاهُ اللهُ مَالًا فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ مُثِّلَ لَهُ شُجَاعًا أَقْرَعَ لَهُ زَبِيبَتَانِ يُطَوَّقُهُ يَوْمَ القِيَامَةِ، ثُمَّ يَأْخُذُ بِلَهْزِمَتَيْهِ (يَعْنِي شِدْقَيْهِ)، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا مَالُكَ، أَنَا كَنْزُكَ»، ثُمَّ تَلَا النَّبِيُّ ﷺ قَوْلَهُ تَعَالَى: ﴿وَلَا يَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ هُوَ خَيْرًا لَّهُمۖ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُواْ بِهِۦ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ...﴾

"Onome kome Allah podari imetak, pa on iz njega ne daje zekat, taj imetak bit će mu prikazan na Sudnjem danu u liku strašne zmije otrovnice (ćelave od jačine otrova), sa dvije crne mrlje (iznad očiju), koja će mu se omotati oko vrata na Kijametskom danu. Zatim će ga uhvatiti za njegove čeljusti (tj. vilice) i reći: 'Ja sam tvoj imetak, ja sam tvoje blago.'" Potom je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, proučio riječi Uzvišenog: "Neka oni koji škrtare u onome što im Allah iz obilja Svoga daje nikako ne misle da je to dobro za njih. Naprotiv, to je zlo za njih. Na Kijametskom danu bit će im oko vrata omotano ono čime su škrtarili..." (Ali Imran, 180).[1]

Zekat je obavezan na četiri vrste: ono što niče iz zemlje od žitarica i plodova, stoku na ispaši, zlato i srebro, i trgovačku robu.

Za svaku od ove četiri vrste postoji tačno određen nisab (propisani minimum), ispod kojeg

[1] Hadis bilježi Buhari, br. 1338.

zekat nije obavezan. Nisab za žitarice i plodove iznosi pet veskova (stara mjera), a jedan vesk iznosi šezdeset sa'ova prema sa'u Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Tako nisab za hurme, suho grožđe, pšenicu, rižu, ječam i slično iznosi tri stotine sa'ova prema sa'u Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Jedan sa' predstavlja četiri pune pregršti (kada koristi obje šake) čovjeka prosječne tjelesne građe.

Obavezni iznos (zekata) u tom slučaju iznosi desetinu ('ušr), ukoliko se palme i usjevi navodnjavaju bez dodatnog truda i troška, poput navodnjavanja kišom, rijekama, tekućim izvorima i slično.

A ukoliko se navodnjava uz trošak i trud, kao pomoću životinja, mašina za crpljenje vode i slično, tada je obavezno dati pola desetine, kao što je to potvrđeno u vjerodostojnom hadisu od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Što se tiče nisaba za stoku na ispaši, od deva, krava i sitne stoke (ovaca i koza), o tome postoji detaljno pojašnjenje u vjerodostojnim hadisima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Onaj ko to želi saznati u mogućnosti je o tome upitati islamske učenjake, a da nam namjera nije sažetost, spomenuli bismo to radi potpune koristi.

A što se tiče nisaba srebra, on iznosi 140 miskala, a u saudijsko-arapskim dirhemima to iznosi 56

rijala.

Nisab za zlato iznosi dvadeset miskala, što u saudijskim džunejhima iznosi jedanaest džunejha i tri sedmine, a u gramima 92 grama. Obavezno je iz njih izdvojiti četvrtinu desetine za onoga ko posjeduje njihov nisab, ili nisab samo jednog od njih, nakon što nad tim prođe godina dana.

Dobit slijedi osnovicu, pa za nju nije potrebna nova godina, kao što i prirast stoke na ispaši slijedi svoju osnovicu, te za njega nije potrebna nova godina ukoliko njegova osnovica iznosi nisab.

Papirni novac kojim ljudi danas posluju ima isti propis kao zlato i srebro, bilo da se zove dirhem, dinar, dolar ili nekim drugim imenom. Ako njegova vrijednost dosegne nisab srebra ili zlata, i prođe godina dana, na njega je obavezan zekat.

U istu kategoriju s novcem ubraja se i ženski nakit, isključivo onaj od zlata i srebra, ukoliko dostigne nisab i nad njim prođe godina dana. Za njega je obavezno izdvojiti zekat, pa makar bio namijenjen za ličnu upotrebu (nošenje) ili posuđivanje, prema ispravnijem od dva mišljenja islamskih učenjaka, a na osnovu općenitosti riječi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem:

«مَا مِنْ صَاحِبِ ذَهَبٍ أَوْ فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي زَكَاتَهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ القِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ».

"Nema posjednika zlata ili srebra koji ne daje zekat na njih, a da mu na Sudnjem danu neće biti pripremljene ploče od vatre."[1] ...do kraja hadisa koji je već naveden.

Dokaz ovome je i predaja koja je vjerodostojno prenesena od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je na ruci neke žene vidio dvije narukvice od zlata, pa je upitao:

«أَتُعْطِينَ زَكَاةَ هَذَا؟». قَالَتْ: لَا. قَالَ: «أَيَسُرُّكِ أَنْ يُسَوِّرَكِ اللهُ بِهِمَا يَوْمَ القِيَامَةِ سِوَارَيْنِ مِنْ نَارٍ!». فَأَلْقَتْهُمَا، وَقَالَتْ: «هُمَا لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ».

„Daješ li zekat na ovo?" Rekla je: „Ne." Reče: „Da li bi voljela da ti Allah zbog njih na Sudnjem danu stavi dvije narukvice od vatre!?" Pa ih je bacila i rekla: „One su za Allaha i Njegovog Poslanika."[2]

Vjerodostojno se prenosi od Ummu Seleme, radijallahu 'anha, da je nosila nakit od zlata, pa je upitala: „Allahov Poslaniče, da li se pod ovim misli na nagomilano blago (za koje je iznesena kur'anska prijetnja)?" Odgovorio je:

«مَا بَلَغَ أَنْ يُزَكَّى فَزُكِّيَ فَلَيْسَ بِكَنْزٍ».

"Ono što dostigne nivo da se iz njega mora dati zekat, pa se zekat iz njega i izdvoji, ne smatra se

[1] Hadis bilježi Muslim, br. 987.

[2] Hadis bilježe Ebu Davud, br. 1563, i Nesai, br. 2270, s dobrim lancem prenosilaca.

nagomilanim blagom."[1] Također, na ovu temu prenose se i neki drugi hadisi.

Što se tiče trgovačke robe, a to su stvari pripremljene za prodaju, ona se procjenjuje na kraju godine i izdvaja se četvrtina desetine njene vrijednosti, bilo da je njena vrijednost jednaka njenoj cijeni, ili veća ili manja; shodno hadisu Semure, radijallahu anhu, koji je rekao:

«كَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ يَأْمُرُنَا أَنْ نُخْرِجَ الصَّدَقَةَ مِنَ الَّذِي نُعِدُّهُ لِلْبَيْعِ».

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naređivao nam je da izdvajamo zekat iz onoga što pripremamo za prodaju."[2]

U ovu vrstu spadaju zemljišta pripremljena za prodaju, zgrade, automobili, mašine za crpljenje vode i druge vrste robe pripremljene za prodaju.

Kada su u pitanju zgrade namijenjene za iznajmljivanje, a ne za prodaju, zekat je obavezan na njihovu zakupninu kada prođe godina. Na same zgrade nije obaveza dati zekat, jer nisu namijenjene za prodaju. Isto tako, privatni automobili i automobili za iznajmljivanje ne podliježu zekatu ako nisu namijenjeni za prodaju, nego ih je vlasnik kupio za upotrebu.

Kada se kod vlasnika taksi vozila ili nekoga

[1] Hadis bilježi Ebu Davud, br. 1564.
[2] Hadis bilježe Ebu Davud, br. 1562.

drugog sakupi novca koji dosegne nisab, obaveza mu je na to dati zekat kada prođe godina dana, bilo da ga je namijenio za izdržavanje, ženidbu, kupovinu nekretnine, vraćanje duga ili za neke druge svrhe, zbog općenitosti šerijatskih dokaza koji ukazuju na obaveznost davanja zekata u ovakvim slučajevima.

Ispravan stav učenjaka jeste da dug ne sprečava zekat, zbog prethodno navedenog.

Također, prema mišljenju većine učenjaka, zekat je obavezan na imetak jetima i neuračunljivih osoba kada dostigne nisab i prođe godina dana. Obaveza je njihovih staratelja da, po isteku godine i uz nijjet, izdvoje zekat u njihovo ime. Ovo se temelji na općenitosti dokaza, poput riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu Muaza, radijallahu anhu, kada ga je poslao stanovnicima Jemena:

«إِنَّ اللهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً فِي أَمْوَالِهِمْ تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ، وَتُرَدُّ فِي فُقَرَائِهِمْ».

"Zaista im je Allah u njihovim imecima propisao zekat, koji se uzima od njihovih bogataša i dijeli njihovim siromasima."[1]

Zekat je Allahovo pravo i nije dozvoljeno iz

[1] Hadis bilježe Buhari, br. 1395, i Muslim, br. 19.

pristrasnosti davati ga onome ko ga ne zaslužuje, niti čovjek njime smije sebi pribavljati korist ili otklanjati štetu, niti njime štititi svoj imetak ili od sebe otklanjati prijekor. Naprotiv, musliman je obavezan svoj zekat usmjeriti onima koji ga zaslužuju isključivo zato što oni spadaju u kategorije kojima on pripada, a ne iz bilo kojeg drugog razloga. To treba učiniti drage volje i potpuno iskreno radi Allaha, kako bi ispunio svoju obavezu i zaslužio obilnu nagradu i nadoknadu.

Allah Uzvišeni pojasnio je u Svojoj plemenitoj Knjizi kategorije zekata, rekavši:

﴿إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلۡفُقَرَآءِ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱلۡعَٰمِلِينَ عَلَيۡهَا وَٱلۡمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمۡ وَفِي ٱلرِّقَابِ وَٱلۡغَٰرِمِينَ وَفِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِۖ فَرِيضَةٗ مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٦٠﴾

"Zekat pripada samo siromasima i nevoljnicima, i onima koji ga skupljaju, i onima čija srca treba pridobiti, i za otkup iz ropstva, i prezaduženima, i u svrhe na Allahovu putu, i putniku. Allah je odredio tako! – A Allah sve zna i mudar je." (Et-Tevba, 60).

Završetak ovog plemenitog ajeta sa ova dva veličanstvena imena predstavlja Allahovo podsjećanje Svojim robovima da je On Sveznajući (El-Alim) i da poznaje stanja Svojih robova, zna ko od njih zaslužuje zekat, a ko ne. On je Mudri (El-

Hakim) u Svom zakonu (šerijatu) i odredbi, Koji stvari postavlja isključivo na njihova odgovarajuća mjesta, pa makar neke tajne Njegove mudrosti i bile skrivene od pojedinih ljudi. Sve to je kako bi robovi našli smiraj u Njegovom zakonu i potpuno se povinovali Njegovom sudu.

Molimo Allaha Uzvišenog da nas i ostale muslimane uputi na razumijevanje Njegove vjere, iskrenost u odnosu prema Njemu, natjecanje u onome čime je On zadovoljan i sačuva nas od onoga što izaziva Njegovu srdžbu, a On sve čuje i blizu je!

Neka su salavat i selam na Allahovog roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i ashabe.

Glavni rukovodilac Uprave za naučna istraživanja,

fetve, islamsku da'vu (misionarstvo) i edukaciju

Uvaženi šejh Abdulaziz ibn Abdullah ibn Baz

❋❋❋

Druga poruka

O vrijednosti posta mjeseca ramazana i obavljanja noćnog namaza u njemu, uz pojašnjenje važnih propisa koji nekim ljudima mogu biti nepoznati

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog.

Ovo je poslanica od Abdulaziza ibn Abdullaha ibn Baza onim muslimanima do kojih ona stigne, neka Allah mene i njih uputi putem vjernika i podari meni i njima razumijevanje sunneta i Kur'ana. Amin!

Neka je na vas Allahov mir, Njegova milost i blagoslov.

A zatim: Ovo je kratak savjet koji se odnosi na vrijednost posta mjeseca ramazana i obavljanja noćnog namaza u njemu, te vrijednost natjecanja u činjenju dobrih djela tokom njega, uz pojašnjenje važnih propisa koji možda nisu poznati nekim ljudima.

Vjerodostojno se prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da bi obradovao svoje ashabe dolaskom mjeseca ramazana i obavještavao ih, alejhis-salatu ves-selam, da je to mjesec u kojem se otvaraju vrata milosti i džennetske kapije, a zatvaraju džehennemska vrata, te šejtani budu povezani

lancima i okovima, govoreći:

«إِذَا كَانَتْ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فُتِّحَتْ أَبْوَابُ الجَنَّةِ فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ، وَصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ، وَيُنَادِي مُنَادٍ: يَا بَاغِيَ الخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ. وَلِلَّهِ عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ، وَذَلِكَ كُلَّ لَيْلَةٍ».

"Kada nastupi prva noć ramazana, otvore se džennetske kapije i nijedna od njih ne ostane zatvorena, a zatvore se džehennemska vrata i nijedna od njih ne ostaju otvorena, te šejtani budu povezani lancima. Glasnik tada poviče: 'O ti koji želiš dobro, pristupi (činjenju dobrih djela), a ti koji želiš zlo, prestani!' Allah ima oslobođenike od Vatre, i to svake noći."

U drugom hadisu Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kaže:

«جَاءَكُمْ شَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ بَرَكَةٍ يَغْشَاكُمُ اللهُ فِيهِ: فَيُنْزِلُ الرَّحْمَةَ وَيَحُطُّ الخَطَايَا، وَيَسْتَجِيبُ الدُّعَاءَ، يَنْظُرُ اللهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ فَيُبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ؛ فَأَرُوا اللهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا؛ فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةَ اللهِ».

"Stigao vam je mjesec ramazan, mjesec blagoslova, u kojem vas Allah obasipa i prekriva svakim dobrom: spušta milost, briše grijehe i uslišava dove. Allah posmatra vaše natjecanje u dobru tokom ovog mjeseca i ponosi se vama pred

Svojim melekima; zato pokažite Allahu ono najbolje od sebe (činjenjem dobra), jer zaista je nesretnik onaj ko u njemu bude uskraćen Allahove milosti."

Također, Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kaže:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ القَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

"Ko isposti ramazan vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni grijesi koje je prethodno učinio, a ko provede ramazan u noćnom namazu vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni grijesi koje je prethodno učinio, i ko provede Lejletu-l-kadr u noćnom namazu vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni grijesi koje je prethodno učinio."

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kaže:

«يَقُولُ اللهُ: كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ لَهُ الحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ إِلَّا الصِّيَامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ؛ تَرَكَ شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ وَشَرَابَهُ مِنْ أَجْلِي. لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ، وَفَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ. وَلَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللهِ مِنْ رِيحِ المِسْكِ».

"Allah Uzvišeni kaže: 'Svako djelo koje uradi sin

Ademov pripada njemu, dobro djelo se računa od deset do sedam stotina puta, osim posta! Uistinu, post je Moj i Ja za njega nagrađujem; on ostavlja svoju strast, svoju hranu i piće radi Mene!' Postač ima dvije radosti: radost pri iftaru i radost kada sretne svoga Gospodara. Zadah iz usta postača kod Allaha je ljepši od mirisa miska."

Brojni su hadisi o vrijednosti posta ramazana i klanjanja noćnog namaza u njemu, te o vrijednosti posta općenito.

Vjernik bi trebao iskoristiti ovu priliku, odnosno blagodat kojom ga je Allah obdario omogućivši mu da dočeka mjesec ramazan, te požuriti s činjenjem ibadeta, čuvati se loših djela i truditi se u obavljanju onoga što mu je Allah propisao, a posebno pet farz namaza. Oni (namazi) su stub islama i najveća obaveza nakon dva šehadeta (kelimei šehadeta), te je dužnost svakog muslimana i muslimanke da vode računa o njima i obavljaju ih u njihovim vremenima, skrušeno i smireno.

A jedna od najvažnijih obaveza za muškarce jeste obavljanje namaza u džematu, u Allahovim kućama koje se Allahovom voljom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime, kao što On, Uzvišeni, kaže:

﴿وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱرۡكَعُواْ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ٤٣﴾

"Namaz obavljajte, zekat dajite i idite na ruku‘ zajedno s onima koji na ruku‘ idu!" (El-Bekare, 43).

Također, Uzvišeni je rekao:

﴿حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلۡوُسۡطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ قَٰنِتِينَ ٢٣٨﴾

"Čuvajte namaze, naročito srednji namaz, i pred Allahom ponizno stojte!" (El-Bekara, 238). U suri El-Mu'minun, Uzvišeni kaže:

﴿قَدۡ أَفۡلَحَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١ ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي صَلَاتِهِمۡ خَٰشِعُونَ ٢﴾

"Ono što žele – vjernici će postići,
oni koji namaz svoj ponizno obavljaju" (El-Mu'minun, 1–2). A u nastavku iste sure, opisujući vjernike, On kaže:

﴿وَٱلَّذِينَ هُمۡ عَلَىٰ صَلَوَٰتِهِمۡ يُحَافِظُونَ ٩ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡوَٰرِثُونَ ١٠ ٱلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلۡفِرۡدَوۡسَ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ١١﴾

"...i koji namaze svoje na vrijeme obavljaju, oni su dostojni nasljednici, koji će Firdevs naslijediti, oni će u njemu vječno boraviti." (El-Mu'minun, 9–11). Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, također je kazao:

«العَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ».

"Ugovor između nas i njih je namaz. Onaj ko ga ostavi, učinio je nevjerstvo."

Najvažniji farz poslije namaza jeste davanje zekata, kao što Uzvišeni kaže:

﴿وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ وَيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ

﴿وَيُؤۡتُواْ ٱلزَّكَوٰةَۚ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلۡقَيِّمَةِ ٥﴾

"...a naređeno im je da samo Allahu ibadet čine, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju, i da namaz obavljaju, i da zekat udjeljuju; a to je – ispravna vjera." (El-Bejjine, 5). Također, Uzvišeni je rekao:

﴿وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ٥٦﴾

"A vi namaz obavljajte i zekat dajite i Poslaniku poslušni budite da bi vam se ukazala milost."

(En-Nur, 56).

Veličanstvena Allahova Knjiga i sunnet Njegovog plemenitog Poslanika ukazuju na to da će onaj ko ne daje zekat na svoj imetak biti kažnjen na Sudnjem danu.

Najvažnije poslije namaza i zekata jeste post ramazana, koji je jedan od pet islamskih temelja spomenutih u riječima Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem:

«بُنِيَ الإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ البَيْتِ».

"Islam se temelji na pet principa: šehadetu (svjedočenju) da nema istinskog boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata, postu ramazana i obavljanju hadža."

Musliman je dužan čuvati svoj post i noćni namaz od riječi i djela koja mu je Allah zabranio, jer je cilj posta pokornost Allahu Uzvišenom, veličanje i poštivanje Njegovih svetinja, borba sa vlastitom dušom kako bi se suprotstavila svojim strastima u pokornosti svome Gospodaru, te njeno navikavanje na strpljivost spram onoga što je Allah zabranio, a nije cilj samo puko ostavljanje hrane, pića i ostalog što kvari post. Zbog toga se vjerodostojno prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

«الصِّيَامُ جُنَّةٌ، فَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ».

"Post je štit! Kada neko od vas bude postio, neka ne govori ružne riječi i neka ne diže glas, raspravljajući se. Ako ga neko bude vrijeđao ili se sukobio s njim, neka kaže: 'Ja postim!'" Također, u drugom ispravnom hadisu prenosi se da je rekao:

«مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالعَمَلَ بِهِ وَالجَهْلَ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ».

"Ko ne ostavi ružan govor, postupanje po njemu i nepromišljeno ophođenje, Allahu nije potrebno da takav ostavlja svoju hranu i piće!" Iz ovih i sličnih tekstova jasno se vidi da je obaveza postača da se

čuva svega što je Allah zabranio, te da izvršava sve što mu je On stavio u obavezu. Ako tako bude postupao, postač se može nadati oprostu, spasu od džehennemske vatre, kao i tome da će mu post i noćni namaz biti primljeni.

Postoje određeni propisi i situacije koji bi nekim ljudima mogli biti nejasni ili nepoznati:

Jedna od njih je i to da musliman mora postiti sa čvrstom vjerom u Allaha i nadom u Njegovu nagradu. Taj ibadet ne smije raditi radi pretvaranja, niti iz pukog oponašanja porodice i društva. Njegov jedini pokretač na post treba biti spoznaja da je to Allahova naredba i nada da će za to biti nagrađen kod svoga Gospodara. Isto pravilo važi i za obavljanje noćnog namaza u ramazanu; on se klanja isključivo iz vjere i nade u nagradu, a ne iz drugih pobuda. Zato je Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, rekao:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ القَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

„Ko isposti ramazan vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni grijesi koje je prethodno učinio, i ko provede ramazan u noćnom namazu vjerujući u Allaha i nadajući se

Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni grijesi koje je prethodno učinio, i ko provede Lejletu-l-kadr u noćnom namazu vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni grijesi koje je prethodno učinio.“

Među propisima koji bi nekim ljudima mogli biti nepoznati jesu i situacije koje nenamjerno zadese postača, poput zadobijanja rana, krvarenja iz nosa, iznenadnog povraćanja, te nenamjernog ulaska vode ili benzina u grlo. Ništa od navedenog ne kvari post. Međutim, ukoliko osoba namjerno izazove povraćanje, njen post je pokvaren, shodno riječima Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem:

«مَنْ ذَرَعَهُ القَيْءُ فَلَا قَضَاءَ عَلَيْهِ، وَمَنِ اسْتَقَاءَ فَعَلَيْهِ القَضَاءُ».

"Koga savlada povraćanje, nije dužan napaštati, a ko namjerno povrati, dužan je napostiti."

Ovdje spada i situacija kada postač odgodi kupanje zbog džunupluka sve do nastupanja zore. Isti propis važi i za žene koje odgode kupanje nakon prestanka hajza ili nifasa. Ukoliko krvarenje prestane prije zore, žena je obavezna postiti i nema smetnje da sâm čin kupanja (gusula) odgodi za period nakon nastupanja zore. Ipak, kupanje se ne smije odgađati sve do izlaska sunca, jer je obaveza okupati se i klanjati sabah-namaz prije nego što sunce izađe. Isto pravilo važi i za osobu koja je džunub – nije joj dozvoljeno odgađati gusul do

izlaska sunca. Dužnost joj je da se okupa i klanja sabah-namaz prije izlaska sunca, s tim da muškarac mora dodatno požuriti s kupanjem kako ne bi propustio sabah-namaz u džematu.

Od stvari koje ne kvare post su: analiza krvi i primanje injekcija koje nemaju za cilj ishranu, ali odgađanje toga za noć je preče i sigurnije, ako je to moguće, zbog riječi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem:

«دَعْ مَا يَرِيبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيبُكَ».

"Ostavi ono što ti stvara sumnju u duši, a prihvati ono što nije sumnjivo."

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao je:

«مَنِ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ فَقَدِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ».

"Ko se kloni sumnjivih stvari, sačuvao je svoju vjeru i svoju čast."

Još jedna pojava čiji je propis mnogima nepoznat jeste klanjanje bez smirenosti, bilo da je riječ o farz ili nafila-namazu. Vjerodostojni hadisi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jasno ukazuju na to da je smirenost jedan od temelja (ruknova) namaza i da bez nje namaz nije ispravan. To podrazumijeva staloženost, skrušenost i odsustvo svake žurbe, sve dok se pri svakom pokretu svaki zglob ne vrati na svoje mjesto i tijelo potpuno ne umiri. Nažalost, mnogi ljudi u ramazanu teravih-

namaz klanjaju brzopleto, bez smirenosti, 'kljucajući' poput ptice. Namaz obavljen na takav način je neispravan; onaj ko ga tako klanja nosi grijeh i za njega neće imati nikakvu nagradu.

Među stvarima čiji propis može biti nepoznat nekim ljudima jeste to da neki misle da nije dozvoljeno klanjati teraviju sa manje od dvadeset rekata, dok neki smatraju da nije dozvoljeno klanjati više od jedanaest ili trinaest rekata. Sve je to neutemeljeno mišljenje, štaviše, to je greška koja se suprotstavlja dokazima.

Vjerodostojni hadisi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ukazuju na to da u noćnom namazu postoji širina te u njemu nema strogo određene granice od koje nije dozvoljeno odstupiti. Naprotiv, pouzdano se od njega, sallallahu alejhi ve sellem, prenosi da je noću klanjao jedanaest rekata, a nekada bi klanjao trinaest rekata, a nekada i manje od toga, i u ramazanu i van mjeseca ramazana. Kada je upitan o noćnom namazu, rekao je:

«مَثْنَى مَثْنَى، فَإِذَا خَشِيَ أَحَدُكُمُ الصُّبْحَ صَلَّى رَكْعَةً وَاحِدَةً تُوتِرُ لَهُ مَا قَدْ صَلَّى».

"Dva po dva rekata, a kada se neko bude pobojao (pojave) zore, klanjat će još jedan rekat i to će mu biti vitr namaz (nepar) onome što je ranije klanjao."

Muttefekun alejhi.

On nije precizirao određeni broj rekata, ni u mjesecu ramazanu, a ni van njega. Zbog toga su ashabi u vrijeme Omera, radijallahu 'anhu, nekada klanjali dvadeset i tri rekata, a nekada jedanaest rekata. Sve to je potvrđeno od Omera, radijallahu 'anhu, i od ashaba iz njegovog vremena.

Pojedini ispravni prethodnici (selefi) bi tokom ramazana klanjali trideset šest rekata uz tri rekata vitr-namaza, dok su drugi klanjali četrdeset i jedan rekat. Ovu praksu prenose šejhul-islam Ibn Tejmijje i drugi učenjaci. On, Allah mu se smilovao, pojašnjava da u ovom pitanju postoji širina, te ističe sljedeće pravilo: onome ko oduži s učenjem, rukuom i sedždom, najbolje je da smanji broj rekata, dok onaj ko kraće uči i kraće se zadržava na rukuu i sedždi, treba povećati njihov broj. Ovo je suština njegovih riječi, Allah mu se smilovao.

Onaj ko razmisli o sunnetu Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, znat će da je u svemu tome najbolje klanjati jedanaest ili trinaest rekata, u ramazanu i van njega, jer je to u skladu s praksom Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, u većini slučajeva, te zato što je to lakše klanjačima i bliže skrušenosti i smirenosti. A ko taj broj poveća, u tome nema smetnje niti je to pokuđeno, kao što je već prethodno rečeno.

Najbolje je da onaj koji klanja ramazanski noćni

namaz za imamom ne odlazi dok imam ne završi, shodno riječima Poslanika:

«إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا قَامَ مَعَ الإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ كَتَبَ اللهُ لَهُ قِيَامَ لَيْلَةٍ».

"Zaista, kada čovjek bude klanjao za imamom, sve dok on ne završi sa namazom, Allah će mu upisati nagradu kao da je klanjao cijelu noć."

Svim muslimanima propisano je da se trude u obavljanju raznih vrsta ibadeta tokom ovog plemenitom mjesecu, kao što su: obavljanje nafila-namaza, učenje Kur'ana s razmišljanjem i razumijevanjem, učestalo izgovaranje "subhanallah", "la ilahe illallah" i "elhamdulillah", donošenje tekbira, traženje oprosta i učenje propisanih dova, naređivanje dobra i odvraćanje od zla, pozivanje Allahu, pomaganje siromaha i nevoljnika, trud u dobročinstvu prema roditeljima i održavanju rodbinskih veza, iskazivanje poštovanja komšiji, obilazak bolesnika i druge vrste dobrih djela, shodno riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji glasi:

«يَنْظُرُ اللهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ، فَيُبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ؛ فَأَرُوا اللهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا، فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةَ اللهِ».

"Allah posmatra vaše natjecanje u dobru tokom ovog mjeseca i ponosi se vama pred Svojim melekima; zato pokažite Allahu ono najbolje od

sebe (činjenjem dobra), jer zaista je nesretnik onaj ko u njemu bude uskraćen Allahove milosti."

Također, od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, prenosi se da je rekao:

«مَنْ تَقَرَّبَ فِيهِ بِخَصْلَةٍ مِنْ خِصَالِ الخَيْرِ كَانَ كَمَنْ أَدَّى فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ، وَمَنْ أَدَّى فِيهِ فَرِيضَةً كَانَ كَمَنْ أَدَّى سَبْعِينَ فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ».

"Ko se u njemu približi Allahu s nekim od dobrih djela, bit će kao onaj ko obavi farz izvan njega, a ko u njemu obavi farz, bit će kao onaj ko obavi sedamdeset farzova izvan njega."

Također, Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, u vjerodostojnom hadisu je rekao:

«عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً، أَوْ قَالَ: حَجَّةً مَعِي».

"Umra u ramazanu vrijedi koliko i hadž", ili je rekao: "...hadž obavljen sa mnom.".

Brojni su hadisi i predaje koje ukazuju na utemeljenost natjecanja i nadmetanja u raznim vrstama dobra tokom ovog plemenitog mjeseca.

Molimo Uzvišenog Allaha da nas i sve ostale muslimane uputi na ono čime je On zadovoljan, da primi naš post i namaz, popravi naše stanje i sačuva nas od smutnji koje vode u zabludu. Također, molimo Ga, Uzvišenog, da popravi stanje

muslimanskih vođa i ujedini ih na istini. On je, uistinu, Svemogući i On to može učiniti.

Neka su na vas Allahov mir, Njegova milost i blagoslov.

❋❋❋

Sadržaj

Dvije sažete poslanice o zekatu i postu 2
Prva poslanica 2
Važna istraživanja o propisima zekata. 2
Druga poruka 14
O vrijednosti posta mjeseca ramazana i obavljanja noćnog namaza u njemu, uz pojašnjenje važnih propisa koji nekim ljudima mogu biti nepoznati..... 14

❋❋❋

bs418v2.0 - 16/06/2026

رئاسة الشؤون الدينية بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

رسالة الحرمين

Poruka Dva harema

Šerijatski instruktivni sadržaj
za posjetioce el-Mesdžidul-harama i
el-Mesdžidun-nebevijja na brojnim jezicima

978-603-517-644-6